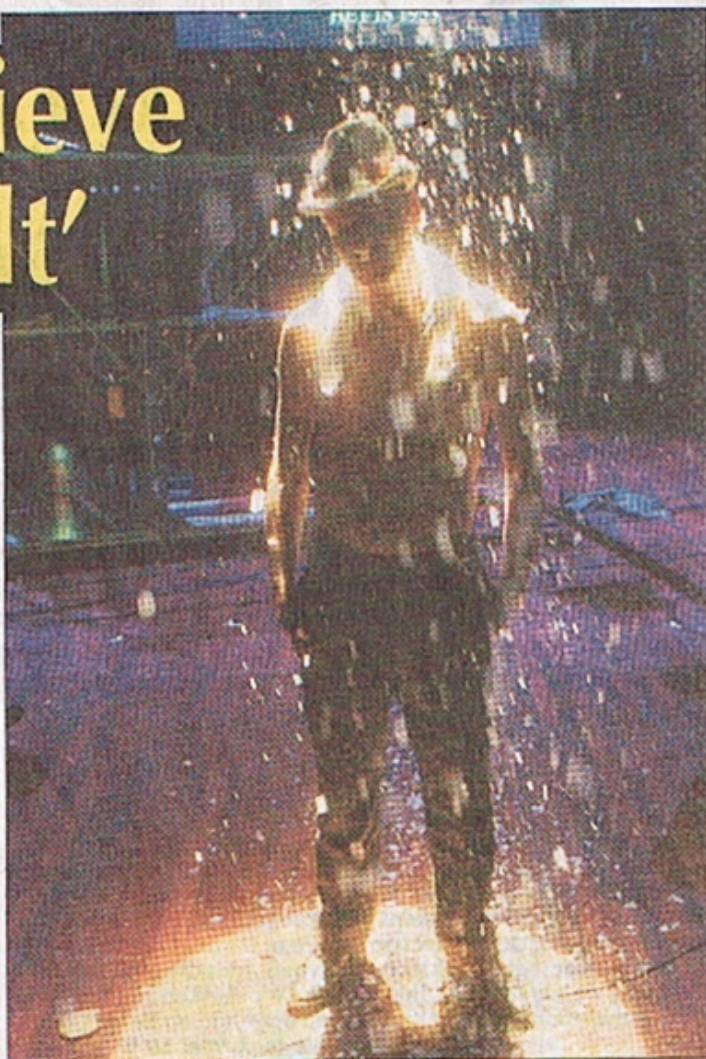

INTERESSANTE LUIDSPREKEROPERA

Creatieve
'Arnolt'

Aan het groeiende woud van verkenningen op het gebied van multimedia-muziektheater heeft Huba de Graaff een interessant boompje toegevoegd. Samen met de tekstschrijver en regisseur Erik-Ward Geerlings maakte zij voor het Productiehuis Rotterdam de 'luidsprekeropera' *Lautsprecher Arnolt* die een geslaagde première beleefde in de Rotterdamse Schouwburg.

Lautsprecher Arnolt is qua tekst niet al te wereldschokkend en vernieuwend, maar het muzikale concept is wél iets nieuws. Geerlings schreef een 'gewone' theatertekst over het merkwaardige, door bijna niet te verklaren zwenkingen tussen avant-garde, nazisme en communisme gekenmerkte leven van de in vergetelheid geraakte Oostenrijkse theaterkunstenaar Arnold Hans Bronner (1895-1959). Die tekst wordt slechts door één, ook zingende, acteur gebracht. Maar het is geen monoloog.

■ *Lautsprecher Arnolt*: nieuw muzikaal concept. FOTO: TOM CROËS

Marien Jongewaard is in de voorstelling omringd door luidsprekers die hij over het toneel heen en weer sleept. Een deel van de luidsprekers is door Bart Visser als bewegende installaties vormgegeven. Ze worden bezielt tot menselijke personages en in die rol vertolken ze de andere karakters van het verhaal. Dat werkt wonderbaarlijk goed. Een als een soort beugel-bh vormgegeven speakerduo suggereert geestig Bronners eerste, met Joseph Goebbels gedeelde liefde. Een door Jongewaard naar voren gerolde batterij grote boxen illustreert doeltreffend de massahysterie rond een Führer-toespraak.

geplande landelijke tournee in september en oktober.

Roeland Hazendonk

Zwaarwichtig

Geerlings' tekst is wat zwaarwichtig in grootse verwijzingen naar verbanden tussen kunst, manipulatie en het werkelijke leven en Jongewaard mag in de hem op het lijf geschreven rol van theaterbeest veel groots en meeslepends melden, wat hij doet in een passend over-theatrale stijl waar je van moet houden. Het blijft uiteindelijk prima verteerbaar door het contrasterende, speels understatementachtige muzikale geluidsdecor dat De Graaff maakte. Haar bijdrage geeft de via de luidsprekers tot leven gewekte personages een vrolijke luchtigheid die voor een aangename relativering zorgt van het Grote Theater dat er anders zou ontstaan. Bovendien heeft Geerlings slim gebruikgemaakt van de mogelijkheid om via de speakers bijna documentaire achtergrondteksten ter verduidelijking te laten klinken.

Het speelse element houdt niet op bij de ruimtelijke vormgeving van het geluid en het heftig fysieke gesleep met alle spullen van Jongewaard, dat vanuit dramatisch oogpunt het alles en iedereen manipulerende karakter van het personage Arnold Bronner fraai onderstreept. Zeker zo geestig en creatief is de collage van teksten, sfeergeluiden en muziek die De Graaff componeerde.

Effectief

De verhalende kwaliteit van haar op tape gezette mix is sterk en effectief als in een ouderwetse opera. De Graaff maakt bovendien heel prettig onbekommerd filmische muziek die varieert van een passend Weens klinkend honky-tonk-pianomotiefje tot op jaren-zeventig-popmuziek geïnspireerde, vervormde gitaarsporen. Die muziek vormt een goed in elkaar stekend geheel met uit film en hoorspel bekende effectgeluiden. Soms is dat atmosferisch 'normaal' geluid, soms is dat fors het drama onderstrepende heftige elektronica inclusief gesampled beats. Het is bovendien allemaal perfect van timing, fijn afwisselend, beknopt binnen een overkoepelende spanningsboog, en prettig direct popmuzikaal op een manier die het drama op het toneel van een extra dimensie voorziet.

Herhalingen: vandaag en morgen en van 31 maart tot en met 3 april in de Rotterdamse Schouwburg. De voorstelling verdient de onder voorbehoud